

Дозвольте жінкам і дівчаткам говорити про стать, гендер і гендерну ідентичність без залякування та страху: експерт ООН

22 травня 2023 р.

Заява пані Рім Альсалем,

Спеціальної доповідачки щодо насильства над жінками і дівчатками.

Оригінал англійською мовою :

<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/05/allow-women-and-girls-speak-sex-gender-and-gender-identity-without>

Я глибоко стурбована ескалацією залякування та погроз щодо жінок і дівчат за висловлення своїх думок і переконань щодо їхніх потреб та прав на підставі їхньої статі та/або сексуальної орієнтації. Незгода з думкою жінок/дівчат, включаючи політиків, науковців та захисниць прав жінок, ніколи не повинна використовуватися як підстава для виправдання насильства та залякування. Крім того, дискримінація за ознакою статі та сексуальної орієнтації заборонена міжнародними та регіональними документами.

Я стурбована тим, що в низці країн Глобальної Півночі зменшується простір для організації та/або мирного вираження своєї думки жінками та жіночими організаціями. Жінки, які збираються разом, щоб вимагати поваги до їхніх потреб, заснованих на їхній статі та/або сексуальній орієнтації, піддаються загрозам, нападам та очорненню.

Правоохоронні органи відіграють важливу роль і відповідають за захист законних зборів жінок. Правоохоронні органи повинні забезпечити безпеку жінок та їх права на свободу зборів та слова без залякування та примусу. У той час як учасники контрпротесту також мають право на свободу вираження думок та зборів, правоохоронні органи повинні забезпечити, щоб це право не здійснювалося таким чином, який перешкоджає жінкам у здійсненні їхніх прав на свободу зборів та слова, чи то через загрози, залякування чи застосування насильства, коли мовлення жінок фактично заглушується гучними контрпротестами.

Існує позитивне правове зобов'язання захищати жінок за таких обставин, у тому числі шляхом утримання учасників контрпротесту на безпечній відстані, що дозволяє чути мовлення жінок. Наслідки того, що правоохоронці не забезпечують необхідних гарантій, спостерігалися в деяких країнах. Жінки та дівчата зазнавали словесних та фізичних залякувань та нападів та/або були заглушені шумом контрпротестувальників у спробах, часто успішних, зірвати ці заходи. Загрози та акти насильства, придушення слова не повинні позбавляти людей права на свободу мирних зборів. Тому правоохоронні органи повинні забезпечити повний захист прав жінок, дівчат та їхніх союзників на висловлення своїх поглядів, включаючи жінок-політиків, захисниць прав жінок, спортсменок, «детранзишійонерів» та науковців, щоб гарантувати притягнення до відповідальності тих, хто вчинив насильство.

Я також із занепокоєнням відзначаю всюдисущую тактику очорніння жінок, дівчат і їх союзників, які дотримуються законних і захищених переконань про недискримінацію за ознакою статі та одностатевого потягу, як "нацистів", "геноцидистів" і "екстремістів" з метою залякати жінок, вселити в них страх і змусити мовчати. Такі дії викликають глибоку тривогу, оскільки вони спрямовані на те, щоб вселити в них страх, змусити їх мовчати, а також підбурювати до насильства та ненависті до них. Вони також зроблені з метою підбурювання до насильства і ненависті щодо жінок на основі їх переконань. Згідно з міжнародним законодавством про права людини, свобода слова має бути захищена, якщо вона не підбурює до насильства та ненависті. Жертви подібних нападів на свободу слова і висловлювання закликають до шанобливих і прозорих дискусій навколо визначення понять "стать", "гендер" і "гендерна ідентичність" та взаємодії прав для власників у будь-якому конкретному суспільстві. Жертви подібних нападів на свободу слова і вираження закликають до поважних та прозорих дискусій навколо визначення понять "стать", "гендер" і "гендерна ідентичність" та взаємодії прав, що впливають з них, для власників прав у будь-якому конкретному суспільстві.

Обов'язок не допускати дискримінації за ознакою статі та пов'язаних з нею стереотипів щодо ролі чоловіків, жінок, хлопчиків та дівчаток – це постулат міжнародного закону прав людини, якого держави зобов'язані дотримуватись і який вони кодифікували у більшості національних законів. Занепокоєння повагою цих зобов'язань не повинно делегітимізуватися, тривіалізуватися та криміналізуватися. Тому жінки та дівчатка, які привертають увагу до особливих потреб жінок, які народилися жінками, закликають і беруть участь у дискусіях навколо визначень статі, гендера та гендерної ідентичності, а також взаємодії прав, які з них випливають, для правовласників у будь-якому конкретному суспільстві, повинні мати можливість виражати себе та свої побоювання з цих питань у безпеці та з гідністю.

Більш того, важливо, щоб людей, включаючи дослідників та вчених, які висловлюють свої погляди на "гендерно стверджуючі" втручання, у тому числі для дітей, не змушували мовчати, не загрожували і не залякували виключно за те, що вони дотримуються та висловлюють такі погляди. Це особливо важливо, враховуючи наслідки таких життєво важливих питань, як забезпечення безпеки, участь і згода дітей, а також статеve виховання.

Заходи, які я вважаю особливо тривожними, включають такі репресії, як цензура, юридичне переслідування, втрата роботи, втрата доходу, видалення з платформ соціальних мереж, участь у виступах та відмова у публікації висновків та статей досліджень. Ця тактика вплинула на можливість обговорювати питання, пов'язані зі статтю, гендером та гендерною ідентичністю в університетах та суспільстві. Крім того, мені відомо про жінок-політиків, які зазнали санкцій з боку своїх політичних партій, у тому числі у вигляді загрози звільнення чи фактичного звільнення. Ці дії супроводжувалися нападками та недоторканністю, як онлайн, так і офлайн, за допомогою наклепницьких кампаній та розпалювання ненависті.

Заходи, які мене особливо тривожать, включають такі репресії, як цензура, юридичне переслідування, втрата роботи, втрата доходу, видалення з платформ соціальних мереж, скасування виступів та відмова публікувати висновки та статті досліджень. Ці тактики вплинули

на здатність обговорювати питання, пов'язані зі статтю, гендером і гендерною ідентичністю в університетах і суспільстві. Крім того, я знаю про жінок-політиків, які зазнали санкцій з боку своїх політичних партій, у тому числі через погрози звільнення або фактичного звільнення. Ці дії супроводжувалися нападами на добросовісність як онлайн, так і офлайн, шляхом наклепницьких кампаній і розпалювання ненависті.

Згідно з міжнародним законодавством про права людини, будь-яке обмеження свободи вираження поглядів має здійснюватися у суворій відповідності до правозахисних стандартів законності, необхідності, пропорційності та служити законній меті. Ті, хто не погоджується з поглядами жінок і дівчаток, які висловлюють занепокоєння щодо гендерної ідентичності та статі, також мають право висловлювати свою думку. Однак вони не повинні загрожувати безпеці та недоторканності тих, проти кого вони протестують і з ким не згодні. Широке обмеження на можливість жінок і чоловіків висловлювати стурбованість щодо обсягу прав, що ґрунтуються на гендерній ідентичності та статевій приналежності, є порушенням основ свободи думки, свободи переконань та вираження поглядів і рівносильні необґрунтованій чи поголовній цензурі.

Я хотіла б наголосити, що права на свободу слова та мирних зборів мають вирішальне значення для забезпечення того, щоб суспільство могло демократичним шляхом розробляти свої пріоритети та політику та врівноважувати права різних груп у плюралістичному суспільстві. Спроби змусити жінок замовкнути на основі поглядів, яких вони дотримуються щодо сфери застосування гендерної ідентичності та статі у законодавстві та на практиці та пов'язаних з ними прав, серйозно впливають на їхню гідну та безпечну участь у житті суспільства, а також на процвітання та розвиток їхніх країн.

Рім Альсалам є Спеціальною доповідачкою ООН з питання про насильство щодо жінок і дівчаток, його причини та наслідки.